ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. júna 2010 *

Vo veci C-86/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím VAT and Duties Tribunal, Manchester (Spojené kráľovstvo) z 23. februára 2009 a doručený Súdnemu dvoru 27. februára 2009, ktorý súvisí s konaním:

Future Health Technologies Ltd

proti

The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh (spravodajca) a A. Arabadjiev,

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. marca 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Future Health Technologies Ltd, v zastúpení: R. Thomas, barrister,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Seeboruth a H. Walker, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci I. Hutton, barrister,

— grécka vláda, v zastúpení: O. Patsopoulou, Z. Chatzipavlou, M. Tassopoulou a M. Apessos, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a M. Afonso, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Future Health Technologies Ltd (ďalej len „FHT“) a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (ďalej len „HMRC“), orgánom, ktorý je v Spojenom kráľovstve príslušný pre výber dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), vo veci týkajúcej sa odmietnutia HMRC osloboditť od DPH činnosti vykonávané za odplatu spočívajúce v odoslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov (ďalej len „pupočníkové kmeňové bunky“), ako aj v analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek nachádzajúcich sa v tejto krvi na ich prípadné budúce terapeutické použitie.

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Smernica 2006/112 od 1. januára 2007 zrušila a nahradila existujúcu právnu úpravu Spoločenstva v oblasti DPH, najmä šiestu smernicu Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23, ďalej len „šiesta smernica“).

4 Podľa odôvodnení č. 1 a 3 smernice 2006/112 bolo prepracovanie šiestej smernice potrebné, aby všetky uplatniteľné ustanovenia boli uvedené jasne a prehľadne, aj keď to v zásade neprinesie podstatné obsahové zmeny.

5 Článok 2 smernice 2006/112 je formulovaný takto:

„1. DPH podliehajú tieto transakcie:

a) dodanie tovaru za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká,

…

c) poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká,

d) dovoz tovaru.

…“

6 Článok 131 smernice 2006/112 predstavuje jediný článok uvedený v kapitole 1 hlavy IX tejto smernice s nadpisom „Všeobecné ustanovenia“ a „Oslobodenie od dane“. Tento článok znie:

„Oslobodenia od dane ustanovené v kapitolách 2 až 9 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia Spoločenstva a v súlade s podmienkami, ktoré členské štáty stanovia na účely zabezpečenia správneho a jednoznačného uplatňovania tohto oslobodenia od dane a na účely predchádzania akýmkoľvek možným daňovým únikom, vyhýbaniu sa dani alebo zneužitiu dane.“

7 Článok 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice, ktorý sa uvádza v jej kapitole 2 hlavy IX, stanovuje:

„1. Členské štáty oslobodia od dane tieto transakcie:

…

b) hospitalizáciu a zdravotnú starostlivosť a s ňou úzko súvisiace činnosti, ktoré vykonávajú subjekty, ktoré sa spravujú verejným právom, alebo nemocničné zariadenia, liečebné a diagnostické strediská a iné riadne uznané zariadenia podobnej povahy, a to za sociálnych podmienok porovnateľných s podmienkami platnými pre subjekty, ktoré sa spravujú verejným právom,

c) poskytovanie zdravotnej starostlivosti pri vykonávaní lekárskych a zdravotníckych povolaní definovaných príslušným členským štátom,

…“

8 S výnimkou časti úvodnej vety sú oslobodenia od dane uvádzané v článku 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112 formulované zhodne s oslobodeniami uvedenými v článku 13 A ods. 1 písm. b) a c) šiestej smernice. Časť úvodnej vety posledného uvádzaného ustanovenia znie:

„Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia spoločenstva, platí, že členské štáty oslobodia od dane nasledujúce položky, a to za podmienok, ktoré stanovia na účely zabezpečenia správnej a jednoznačnej aplikácie tohto oslobodenia od daní [dane – *neoficiálny preklad*] a na účely ochrany pred možnými daňovými únikmi, pred neplatením daní a pred ich zneužívaním.“

9 Článok 133 smernice 2006/112 stanovuje, že členské štáty môžu v každom jednotlivom prípade vyžadovať od subjektov, ktoré sa nespravujú verejným právom, pre každé oslobodenie od dane uvedené v článku 132 ods. 1 písm. b) tejto smernice, splnenie jednej alebo viacerých z podmienok, ktoré uvádza.

10 Podľa znenia článku 134 smernice 2006/112:

„Dodanie tovaru a poskytovanie služieb nie sú oslobodené od dane v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b)… v týchto prípadoch:

a) ak nie sú nevyhnutné pre uskutočnenie transakcií oslobodených od dane,

b) ak ich hlavným cieľom je, aby dotknutý subjekt získal dodatočné príjmy prostredníctvom uskutočňovania transakcií, ktoré priamo konkurujú transakciám obchodných spoločností podliehajúcich DPH."

Vnútroštátna právna úprava

11 Článok 31 zákona z roku 1994 o dani z pridanej hodnoty (Value Added Tax Act 1994) stanovuje, že dodanie tovarov alebo poskytovanie služieb je oslobodeným plnením, pokiaľ patrí do rámca zoznamu uvedeného v prílohe 9 tohto zákona.

12 Oddiel 7 prílohy 9 uvedeného zákona najmä spresňuje, že oslobodené sú tieto plnenia:

— poskytovanie služieb osobou zapísanou v zozname vedenom podľa Health Professions Order 2001 (Statutory Instrument 2002 No 254),

— poskytovanie starostlivosti alebo zdravotnej či chirurgickej liečby a s tým súvisiace dodanie akéhokoľvek tovaru v akejkoľvek nemocnici alebo verejnom zariadení,

— výrobky na terapeutické účely získané z ľudskej krvi a

— ľudské orgány alebo tkanivá (vrátane fetálnych) na diagnostické alebo terapeutické účely alebo na lekársky výskum.

13 Z usmernení HMRC vyplýva, že vo všeobecnosti služby poskytované zdravotníckymi pracovníkmi zapísanými v zozname podľa Health Professions Order 2001 sa považujú za slúžiace na ochranu, zachovanie alebo obnovenie zdravia dotknutej osoby, a sú teda oslobodené od DPH.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 FHT je príslušnými britskými orgánmi akreditovaná a schválená ako súkromná banka kmeňových buniek. V rámci služieb, ktoré poskytuje rodičom novorodencov, vykonáva činnosti spočívajúce v zaslaní materiálu pre odber pupočníkovej krvi, ako aj v analýze, spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré obsahuje táto krv.

15 Na tieto činnosti priamo dozerá klinický vedec, zapísaný ako zdravotnícky pracovník v zozname Health Professions Order 2001. Kmeňové bunky sú odoberané pri narodení na účely ich možného neskoršieho použitia na liečbu toho istého dieťaťa (autológne použitie), alebo iných osôb (alogénne alebo heterológne použitie). Podľa zmluvy medzi FHT a rodičmi dieťaťa (ďalej len „zmluva“) bunky spracované a skladované zo strany FHT sú určené iba na lekárske použitie. Nemôžu byť použité na výskum alebo pokusy.

16 V každom prípade sú plnenia, ku ktorým dôjde alebo môže dôjsť, keď FHT zmluvne akceptuje poskytnutie svojich služieb, tieto:

a) rodičom dieťaťa, ktoré sa má narodiť, je zaslaný materiál na odber pupočníkovej krvi;

b) rodičia zabezpečia (na svoje vlastné náklady), aby bol pri pôrode prítomný zdravotnícky pracovník, ktorý bezprostredne po pôrode odoberie pupočníkovú krv;

c) krv je prepravená spoločnosťou prevádzkujúcou zdravotnú kuriérnu službu do laboratória FHT. Ide o zariadenie špecializované na analýzu a extrakciu kmeňových buniek z pupočníkovej krvi;

d) zamestnanci FHT krv otestujú, aby sa ubezpečili, že nie je akokoľvek kontaminovaná krvou prenosným ochorením. Tento test sa vykonáva krátko po pôrode a potom znovu po uplynutí 6 mesiacov;

e) krv je následne spracovaná, aby z nej bola odobratá vzorka kmeňových buniek vhodných na lekárske použitie;

f) vzorka kmeňových buniek je uskladnená kryokonzerváciou v stave pripravenom na použitie;

g) vzorka je uskladnená až do času jej použitia na liečebné účely, a

h) vzorka kmeňových buniek je vydaná na žiadosť rodičov (kým dieťa nedovŕši 18 rokov veku) na použitie v rámci zdravotnej liečby.

17 Zmluva upravuje dve možné formy úhrady. Prvá forma predpokladá, že klient zaplatí dve pevne stanovené čiastky za všetky predmetné služby, vrátane uskladnenia

na dobu šiestich mesiacov, spolu s ďalším ročným poplatkom za ďalšie skladovanie uvedených kmeňových buniek. Druhá forma umožňuje klientovi predplatiť tri pevné čiastky za všetky predmetné služby a tiež za 20 rokov skladovania vopred. Celková cena v rámci prvej formy predstavuje 995 GBP, ku ktorej treba pripočítať ďalší ročný poplatok vo výške 30 GBP. V prípade výberu druhej formy bude celková cena 1 295 GBP.

18 Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania náklady pre klientov, ktorí si zvolia variant uskladnenia na dobu 20 rokov, sú rozdelené takto:

— položka a) uvedená v bode 16 tohto rozsudku predstavuje 15 % celkových nákladov klienta (vyžaduje si úhradu poplatku vo výške 200 GBP),

— akékoľvek náklady súvisiace s položkou b) znáša klient samostatne,

— položky c) až e) uvedené v bode 16 tohto rozsudku, a to zaslanie do laboratória FHT, spracovanie, analýza a testovanie, predstavujú 62 % celkových nákladov klienta (vyžadujú si úhradu poplatku vo výške 795 GBP),

— položka g), teda skladovanie, predstavuje 23 % celkových nákladov (vyžaduje si úhradu poplatku vo výške 300 GBP).

19 Náklady vynaložené zo strany FHT na poskytovanie predmetných plnení sú rozdelené takto:

— dodanie materiálu na odber pupočníkovej krvi a správa: 7 %,

— spracovanie, analýza, testovanie a kryokonzervácia vzorky: 91 %,

— skladovanie pripravenej vzorky: 2 %.

20 Prevažná väčšina nákladov na pracovnú silu týkajúcich sa poskytovania plnení podľa zmluvy je spojených s analýzou, testovaním a následným spracovaním krvi. Náklady na pracovnú silu spojené so skladovaním vzoriek po ich zmrazení sú nepatrné.

21 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že HMRC pôvodne zastával názor, že „odber“ a analýza kmeňových buniek sú na rozdiel od ich skladovania oslobodené od dane podľa bodu 8 oddielu 7 prílohy 9 zákona z roku 1994 o dani z pridanej hodnoty [dodanie ľudských orgánov alebo tkanív (vrátane fetálnych) atď.]. FHT teda bola považovaná za vykonávajúcu jednak plnenia oslobodené od dane a jednak zdaniteľné plnenia.

22 HMRC následne prišiel k záveru, že základným plnením je skladovanie kmeňových buniek, čo nie je činnosť predstavujúca zdravotnú liečbu, a že analýza a spracovanie buniek je vo vzťahu k tejto činnosti vedľajším plnením. Okrem toho aj v rámci

oddeleného skúmania týchto činností podľa HMRC nie je možné analýzu a spracovanie kmeňových buniek považovať za zdravotnú starostlivosť.

23 FHT podala na VAT and Duties Tribunal, Manchester, odvolanie, v ktorom uvádzala toto:

— jej plnenia predstavujú jediné zložené plnenie profylaktickej zdravotnej starostlivosti, ktorá patrí pod výnimku uvedenú v článku 132 ods. 1 písm. c) smernice 2006/112, alebo

— tieto plnenia predstavujú jediné zložené plnenie hospitalizácie alebo zdravotnej starostlivosti alebo úzko súvisiacich činností, ktoré patria pod výnimku uvedenú v článku 132 ods. 1 písm. b) tejto smernice, alebo

— naopak, pokiaľ by plnenia poskytované zo strany FHT nepredstavovali jediné zložené plnenie, plnenia odberu, analýzy, testovania, spracovania a kryokonzervácie, ako aj služba spočívajúca v poskytnutí dostupných kmeňových buniek vo vhodnom čase na terapeutické účely, sú plneniami oslobodenými od dane podľa článku 132 ods. 1 písm. b) a c) uvedenej smernice.

24 Za týchto okolností VAT and Duties Tribunal, Manchester, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. V prípade, ak členský štát pripúšťa poskytovanie služieb zariadením, ktoré sa má považovať za riadne uznané zariadenie rovnakej povahy ako nemocnica, liečebné alebo diagnostické stredisko v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice [2006/112], má sa výraz ‚hospitalizácia a zdravotná starostlivosť' [uvedený] v článku 132 ods. 1 písm. b) vykladať tak, že zahŕňa súhrn nižšie definovaných služieb (ktoré sú podrobnejšie opísané v zhrnutí skutkových okolností, ktoré medzi účastníkmi konania nie sú sporné) alebo, naopak, jednu alebo viacero z nich (a ak, tak ktorú alebo ktoré?):

a) poskytnutie rodičom dieťaťa, ktoré sa má narodiť, zdravotníckeho materiálu potrebného na to, aby nezávislému zdravotníckemu pracovníkovi, prítomnému pri pôrode, bolo umožnené odobrať pupočníkovú krv dieťaťa bezprostredne po pôrode;

b) analýza takto odobratej krvi v špecializovanom zariadení s cieľom zabezpečiť, aby nebola kontaminovaná žiadnym ochorením, ktoré by mohlo byť prenesené krvou alebo pri extrahovaní kmeňových buniek z krvi v prípade terapeutického použitia kmeňových buniek (pričom podobný test je vykonávaný znovu po uplynutí 6 mesiacov);

c) spracovanie tejto krvi riadne kvalifikovanými zdravotníckymi pracovníkmi a pod ich dohľadom na účely odobratia vzorky kmeňových buniek vhodných na terapeutické lekárske použitie;

d) skladovanie krvi a kmeňových buniek za vedecky kontrolovaných podmienok určených na udržanie a uchovanie krvi a kmeňových buniek v dokonalom stave, a/alebo

e) vydanie krvi na žiadosť rodičov (pokiaľ dieťa nedovŕši 18 rokov) na použitie v rámci zdravotnej liečby?

2. Má sa pojem činností, ktoré ‚úzko súvisia' s hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice [2006/112], naopak vykladať tak, že zahŕňa všetky alebo niektoré (a ak, tak ktorú alebo ktoré) z vyššie uvedených služieb?

3. V prípade, ak členský štát pripúšťa vykonávanie uvedených služieb jedným alebo viacerými riadne kvalifikovanými zdravotníckymi pracovníkmi alebo pod ich dohľadom, má sa výraz ‚poskytovanie zdravotnej starostlivosti' v článku 132 ods. 1 písm. c) smernice [2006/112] vykladať tak, že zahŕňa súhrn nižšie definovaných služieb (ktoré sú podrobnejšie opísané v zhrnutí skutkových okolností, ktoré medzi účastníkmi konania nie sú sporné) alebo, naopak, jednu alebo viacero z nich (a ak, tak ktorú alebo ktoré?):

f) poskytnutie rodičom dieťaťa, ktoré sa má narodiť, zdravotníckeho materiálu potrebného na to, aby nezávislému zdravotníckemu pracovníkovi, prítomnému pri pôrode, bolo umožnené odobrať pupočníkovú krv dieťaťa bezprostredne po pôrode;

g) analýza takto odobratej krvi v špecializovanom zariadení s cieľom zabezpečiť, aby nebola kontaminovaná žiadnym ochorením, ktoré by mohlo byť prenesené krvou alebo pri extrahovaní kmeňových buniek z krvi v prípade terapeutického použitia kmeňových buniek (pričom podobný test sa vykonáva znovu po uplynutí 6 mesiacov);

h) spracovanie tejto krvi riadne kvalifikovanými zdravotníckymi pracovníkmi a pod ich dohľadom na účely odobratia vzorky kmeňových buniek vhodných na terapeutické lekárske použitie;

i) skladovanie krvi a kmeňových buniek za vedecky kontrolovaných podmienok určených na udržanie a uchovanie krvi a kmeňových buniek v dokonalom stave, a/alebo

j) vydanie krvi na žiadosť rodičov (pokiaľ dieťa nedovŕši 18 rokov) na použitie v rámci zdravotnej liečby?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

25 Na úvod treba pripomenúť, že smernica 2006/112 rovnako ako šiesta smernica stanovuje pre DPH veľmi široký rámec pôsobnosti, ktorý v článku 2 týkajúcom sa zdaniteľných plnení uvádza popri dovoze tovaru aj dodávky tovaru a poskytovanie služieb

zdaniteľnou osobou za protihodnotu v rámci územia štátu (pozri analogicky najmä rozsudky z 21. februára 2006, Halifax a i., C-255/02, Zb. s. I-1609, bod 49; zo 14. decembra 2006, VDP Dental Laboratory, C-401/05, Zb. s. I-12121, bod 22, a z 11. februára 2010, Graphic Procédé, C-88/09, Zb. s. I-1049, bod 15). Článok 132 smernice 2006/112 však podobne ako článok 13 šiestej smernice oslobodzuje určité činnosti od DPH.

26 Ako vyplýva z bodov 4, 6 a 8 tohto rozsudku, znenie článku 13 A ods. 1 písm. b) a c) šiestej smernice je v podstate zhodné so znením článku 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112 v spojení s jej článkom 131. Okrem toho z odôvodnenia č. 1 a 3 smernice 2006/112 vyplýva, že táto smernica nemá v zásade za cieľ priniesť obsahové zmeny oproti ustanoveniam šiestej smernice.

27 Z toho vyplýva, že článok 13 A ods. 1 písm. b) a c) šiestej smernice, ako aj článok 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112 sa musia vykladať rovnako (pozri tiež analogicky rozsudok zo 6. novembra 2008, Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet, C-291/07, Zb. s. I-8255, bod 23). Judikatúra, ktorá bola vypracovaná vo vzťahu k výnimkám uvádzaným v článku 13 A ods. 1 písm. b) a c) šiestej smernice, sa teda v danom prípade ponúka za základ pre odpovede na otázky uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

28 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry oslobodenia uvedené v článku 13 šiestej smernice predstavujú autonómne pojmy práva Spoločenstva, ktorých účelom je zabrániť rozdielnemu uplatňovaniu režimu DPH v jednotlivých členských štátoch (pozri analogicky najmä rozsudky z 25. februára 1999, CPP, C-349/96, Zb. s. I-973, bod 15, a z 28. januára 2010, Eulitz, C-473/08, Zb. s. I-907, bod 25). Rovnako je to v prípade oslobodení uvedených v článku 132 smernice 2006/112.

29 Navyše z judikatúry týkajúcej sa článku 13 A šiestej smernice vyplýva, že oslobodenia uvedené v článku 132 smernice 2006/112 sa netýkajú oslobodenia všetkých činností vo verejnom záujme od DPH, ale len tých, ktoré sú v ňom vymenované a veľmi podrobne opísané (pozri analogicky najmä rozsudky z 11. júla 1985, Komisia/Nemecko, 107/84, Zb. s. 2655, bod 17; z 20. novembra 2003, D'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01, Zb. s. I-13989, bod 54, ako aj Eulitz, už citovaný, bod 26 a citovanú judikatúru).

30 Z judikatúry týkajúcej sa šiestej smernice rovnako vyplýva, že výrazy použité na označenie oslobodení od dane uvedené v článku 132 smernice 2006/112 sa majú vykladať doslovne, keďže predstavujú výnimky zo všeobecnej zásady vyplývajúcej z článku 2 ods. 1 písm. a) a c) smernice 2006/112, podľa ktorej sa DPH vyberá z každého dodania tovaru alebo každého poskytnutia služieb, ktoré zdaniteľná osoba uskutoční za protihodnotu. Výklad týchto výrazov však musí byť v súlade s cieľmi sledovanými uvedenými oslobodeniami od dane a musí rešpektovať požiadavky zásady daňovej neutrality, ktorá je vlastná spoločnému systému DPH. Toto pravidlo doslovného výkladu preto neznamená, že by sa výrazy použité pre definovanie oslobodení od dane uvedených v článku 132 mali vykladať spôsobom, ktorý by ich zbavoval ich účinkov (pozri analogicky najmä rozsudky zo 14. júna 2007, Haderer, C-445/05, Zb. s. I-4841, bod 18 a citovanú judikatúru; z 19. novembra 2009, Don Bosco Onroerend Goed, C-461/08, Zb. s. I-11079, bod 25 a citovanú judikatúru, ako aj Eulitz, už citovaný, bod 27 a citovanú judikatúru).

31 Na otázky položené vnútroštátnym súdom treba odpovedať so zreteľom na tieto úvahy.

O prvej a tretej otázke

32 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade, keď členský štát pripúšťa poskytovanie služieb zariadením, ktoré sa má považovať za riadne uznané zariadenie

rovnakej povahy ako nemocnica, liečebné alebo diagnostické stredisko v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, má sa výraz „hospitalizácia a zdravotná starostlivosť“ uvedený v tomto ustanovení vykladať tak, že zahŕňa súhrn činností, ktorých sa týka konanie vo veci samej, a to zaslanie materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýza a spracovanie tejto krvi a prípadne skladovanie kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie alebo, naopak, jednu alebo viacero z týchto činností a prípadne ktorú alebo ktoré z nich.

33 Svojou treťou otázkou sa uvedený súd pýta, či v prípade, keď členský štát pripúšťa vykonávanie uvedených služieb jedným alebo viacerými riadne kvalifikovanými zdravotníckymi pracovníkmi alebo pod ich dohľadom, má sa výraz „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ citovaný v článku 132 ods. 1 písm. c) smernice 2006/112 vykladať tak, že zahŕňa súhrn činností vymenovaných v predchádzajúcom bode tohto rozsudku alebo, naopak, jednu alebo viacero z nich a prípadne ktorú alebo ktoré.

34 Ako vyplýva zo znenia prvej a tretej otázky, v konaní vo veci samej je nesporné, že na jednej strane na účely článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112 musí byť FHT považovaná za riadne uznané zariadenie rovnakej povahy ako nemocnica alebo liečebné stredisko a na druhej strane na účel toho istého odseku písm. c) činnosti FHT sú realizované v rámci výkonu lekárskych a zdravotníckych povolaní, tak ako sú definované dotknutým členským štátom.

35 Preto sa prvá a tretia otázka v podstate týkajú výkladu výrazu „hospitalizácia a zdravotná starostlivosť“ uvedeného v článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, ako aj výrazu „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ uvedeného v článku 132 ods. 1 písm. c) tej istej smernice.

36 Pokiaľ ide o zdravotnícke plnenia, z judikatúry vyplýva, že článok 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice sa týka plnení poskytnutých v nemocničnom prostredí, zatiaľ čo písmeno c) tohto článku sa týka zdravotníckych plnení poskytnutých mimo takého rámca, v súkromnom sídle poskytovateľa, ako aj v bydlisku pacienta alebo na akomkoľvek inom mieste (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2002, Kügler, C-141/00, Zb. s. I-6833, bod 36). Z toho vyplýva, že písmená b) a c) článku 13 A ods. 1 šiestej smernice, ktorých pôsobnosť je rozdielna, majú za cieľ úpravu všetkých oslobodení zdravotníckych plnení v úzkom slova zmysle od dane (pozri rozsudky Kügler, už citovaný, bod 36, a z 8. júna 2006, L.u.P., C-106/05, Zb. s. I-5123, bod 26).

37 V dôsledku toho, ako to Súdny dvor už rozhodol, pojem „lekárska starostlivosť“ uvedený v článku 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice a pojem „poskytovanie lekárskej starostlivosti“ uvedený v rovnakom odseku písm. c) sa teda týkajú plnení, ktorých cieľom je diagnostikovať, liečiť, a ak je to možné, vyliečiť choroby alebo zdravotné anomálie (pozri rozsudky zo 6. novembra 2003, Dornier, C-45/01, Zb. s. I-12911, bod 48 a citovaná judikatúra, ako aj L.u.P., už citovaný, bod 27).

38 Ako vyplýva z bodu 27 tohto rozsudku, je to tak tiež, pokiaľ ide o identické výrazy, ktoré sa uvádzajú v článku 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112.

39 Za týchto okolností treba prvú a tretiu otázku skúmať spoločne, pričom sa majú chápať tak, že každá z nich sa v podstate pýta, či za okolností, akými sú okolnosti konania vo veci samej, všetky alebo časť činností spočívajúcich v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýza a spracovanie tejto krvi a prípadne skladovanie kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie má za cieľ diagnostikovať, liečiť, a ak je to možné, vyliečiť choroby alebo zdravotné anomálie.

40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že aj keď „zdravotná starostlivosť“ a „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ musia mať terapeutický účel, z toho nevyhnutne nevyplýva, že terapeutický účel služby treba chápať v osobitne úzkom zmysle (pozri rozsudky z 11. januára 2001, Komisia/Francúzsko, C-76/99, Zb. s. I-249, bod 23; z 20. novembra 2003, Unterpertinger, C-212/01, Zb. s. I-13859, bod 40, a L.u.P., už citovaný, bod 29).

41 Na zdravotnícke plnenia poskytnuté s cieľom chrániť, zachovať alebo obnoviť zdravie osôb sa teda vzťahuje oslobodenie od dane stanovené v článku 13 A ods. 1 písm. b) a c) uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky Unterpertinger, už citovaný, body 40 a 41; D'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, už citovaný, body 58 a 59, ako aj L.u.P., už citovaný, bod 29).

42 Ako vyplýva z bodu 27 tohto rozsudku, je to tak tiež, pokiaľ ide o článok 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112.

43 Nezdá sa však, že by činnosti, ktorých sa týka konanie vo veci samej, tak ako sú vykonávané zo strany FHT, a to zaslanie materiálu na odber pupočníkovej krvi, ako aj analýza a spracovanie tejto krvi a prípadne skladovanie kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, či už sú posudzované v celku alebo oddelene, mali priamo za cieľ diagnostikovať, liečiť, alebo vyliečiť choroby alebo zdravotné anomálie a že by skutočným cieľom týchto činností bola ochrana, udržanie alebo obnova zdravia.

44 V tejto súvislosti, hoci zistenie choroby samozrejme môže byť jedným z možných cieľov odôvodňujúcich odber krvných kmeňových buniek z pupočníkovej krvi, zo spisu a najmä zo zmluvy zdá sa vyplýva, že plnenia poskytované zo strany FHT majú za cieľ iba zabezpečiť, aby bol dostupný určitý zdroj na účel zdravotnej liečby, ak by sa táto liečba stala potrebnou, ale nie ako také na zabránenie, vyhnutie sa alebo predídenie chorobe, poškodeniu zdravia alebo zdravotným anomáliám, alebo na zistenie latentných alebo vrodených chorôb. Ak malo ísť o taký príklad, čo prislúcha overiť

vnútroštátnemu súdu vzhľadom na všetky konkrétne okolnosti sporu, ktorý prejednáva, činnosti, ako sú činnosti, ktorých sa týka konanie vo veci samej, nemôžu samy osebe byť považované za patriace pod výraz „hospitalizácia a zdravotná starostlivosť“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112 na jednej strane alebo výraz „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. c) smernice 2006/112 na strane druhej.

45 Naopak, ak vnútroštátny súd prijme záver, že analýza pupočníkovej krvi skutočne umožňuje stanoviť zdravotnú diagnózu a nie je iba súčasťou testov umožňujúcich rozhodnúť o tom, či sú kmeňové bunky životaschopné, treba prijať záver o existencii plnenia diagnostickej starostlivosti, ktoré patrí pod oslobodenia od dane uvedené v článku 132 ods. 1 písm. b) a c) smernice 2006/112 s výhradou splnenia ostatných podmienok stanovených týmito ustanoveniami a uvedenou smernicou.

46 Okrem toho v rozpore s tvrdeniami uvádzanými zo strany FHT na pojednávaní, kryokonzervácia živých častí ľudského tela, akokoľvek oddelených od tohto tela, nemôže, ako také, predstavovať profylaktickú zdravotnú starostlivosť.

47 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na spojenú prvú a tretiu otázku odpovedať, že ak činnosti spočívajúce v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie majú za cieľ iba zabezpečiť, aby bol dostupný určitý zdroj na účel zdravotnej liečby, za neistého predpokladu, že by sa táto liečba stala potrebnou, a samy osebe neslúžia na diagnostikovanie, liečbu, alebo vyliečenie chorôb alebo zdravotných anomálií, takéto činnosti v súhrne alebo jednotlivo nepatria pod pojem „hospitalizácia a zdravotná

starostlivosť“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, ani pod pojem „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. c) tejto smernice. Nie je to inak, ani pokiaľ ide o analýzu pupočníkovej krvi, ak táto analýza nemá za cieľ skutočne umožniť stanovenie zdravotnej diagnózy, čo v potrebnom rozsahu prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

O druhej otázke

48 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa pojem transakcie, ktoré „úzko súvisia“ s „hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou“ v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, má vykladať tak, že zahŕňa súhrn alebo niektoré z činností, ako sú činnosti v konaní vo veci samej, spočívajúce v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie.

49 V tejto súvislosti, čo sa týka článku 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice, z bodov 45 až 50 rozsudku z 10. júna 2010, CopyGene, (C-262/08, Zb. s. I-5053) vyplýva, že pojem transakcie, ktoré „úzko súvisia“ s „hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou“ v zmysle článku 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice sa má vykladať tak, že sa nevzťahuje na činnosti, ako je odber, prevoz a analýza pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj skladovanie kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, ak zdravotná starostlivosť poskytovaná v nemocničnom prostredí, s ktorou sa tieto činnosti iba eventuálne spájajú, nie je uskutočnená, neprebieha a ani nie je plánovaná.

50 To isté platí v prípade článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112.

51 V dôsledku toho, keďže činnosti, ktorých sa týka konanie vo veci samej, sú v podstate zhodné s plneniami, ktorých sa týkal už citovaný rozsudok CopyGene, treba prijať záver, že v súhrne alebo jednotlivo nemôžu patriť pod pojem transakcie, ktoré „úzko súvisia" s „hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou", v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112. Tieto činnosti totiž iba môžu, ak dôjde k určitým eventualitám, úzko súvisieť so zdravotnou starostlivosťou poskytovanou v nemocničnom prostredí, ktorá nie je uskutočnená, neprebieha a ani nie je plánovaná.

52 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú otázku odpovedať, že pojem transakcie, ktoré „úzko súvisia" s „hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou" v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, sa má vykladať tak, že sa nevzťahuje na činnosti, ako sú činnosti v konaní vo veci samej, spočívajúce v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie, s ktorým sa tieto činnosti spájajú iba eventuálne a ktoré nie je uskutočnené, neprebieha a ani nie je plánované.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Ak činnosti spočívajúce v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie majú za cieľ iba zabezpečiť, aby bol dostupný určitý zdroj na účel zdravotnej liečby, za neistého predpokladu, že by sa táto liečba stala potrebnou, a samy osebe neslúžia na diagnostikovanie, liečbu alebo vyliečenie chorôb alebo zdravotných anomálií, takéto činnosti v súhrne alebo jednotlivo nepatria pod pojem „hospitalizácia a zdravotná starostlivosť“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. b) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, ani pod pojem „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ uvádzaný v článku 132 ods. 1 písm. c) tejto smernice. Nie je to inak, ani pokiaľ ide o analýzu pupočníkovej krvi, ak táto analýza nemá za cieľ skutočne umožniť stanovenie zdravotnej diagnózy, čo v potrebnom rozsahu prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.**

2. **Pojem transakcie, ktoré „úzko súvisia“ s „hospitalizáciou a zdravotnou starostlivosťou“ v zmysle článku 132 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112, sa má vykladať tak, že sa nevzťahuje na činnosti, ako sú činnosti v konaní vo veci samej, spočívajúce v zaslaní materiálu na odber pupočníkovej krvi novorodencov, ako aj analýze a spracovaní tejto krvi a prípadne skladovaní kmeňových buniek, ktoré táto krv obsahuje, na prípadné budúce terapeutické použitie, s ktorým sa tieto činnosti spájajú iba eventuálne a ktoré nie je uskutočnené, neprebieha a ani nie je plánované.**

Podpisy